

Juniraming 2020

Ramingen zijn altijd onzeker, maar door de **coronacrisis** is de onzekerheid groter dan anders.

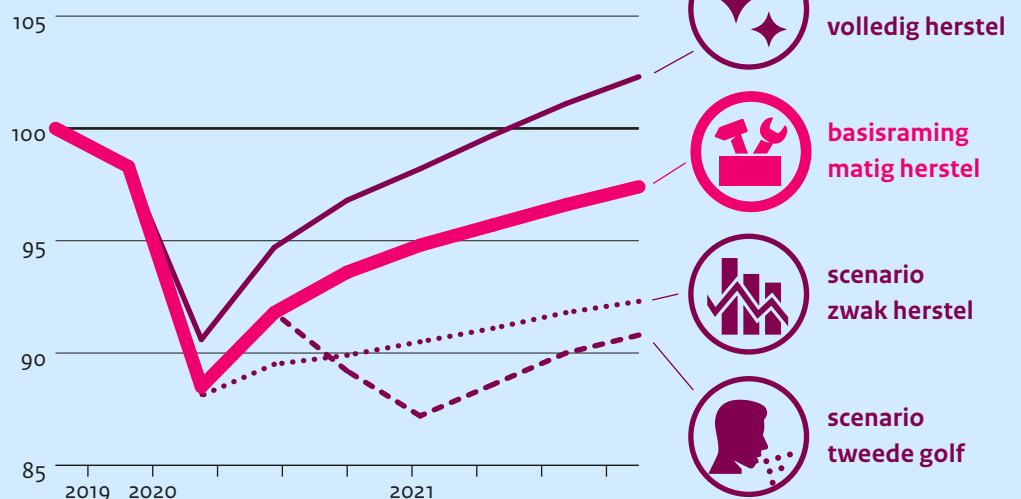
De coronacrisis geeft de Nederlandse economie een ongekend harde klap. In de basisraming treedt vanaf het derde kwartaal herstel op, maar dat is onvolledig.

De werkloosheid verdubbelt. De overheidsfinanciën verslechteren fors, maar blijven buiten de gevarenzone.

Basisraming en scenario's

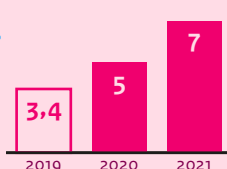
Naast de basisraming geven scenario's inzicht in belangrijke onzekerheden

verandering bbp per kwartaal, t.o.v. 2019 (2019 = 100)

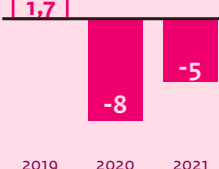
Werkloosheid

% beroepsbevolking

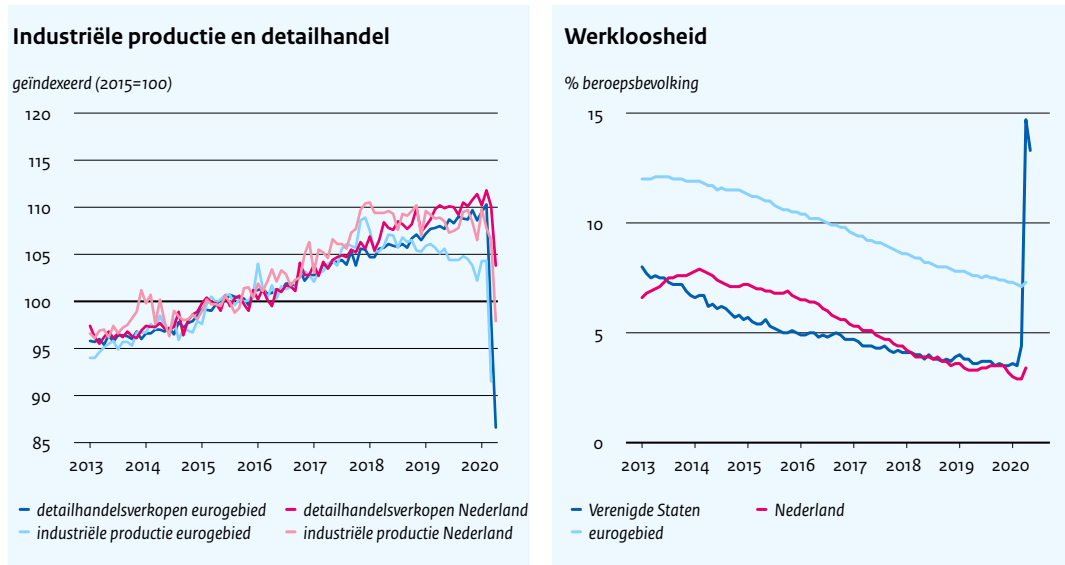
EMU-saldo

in % bbp

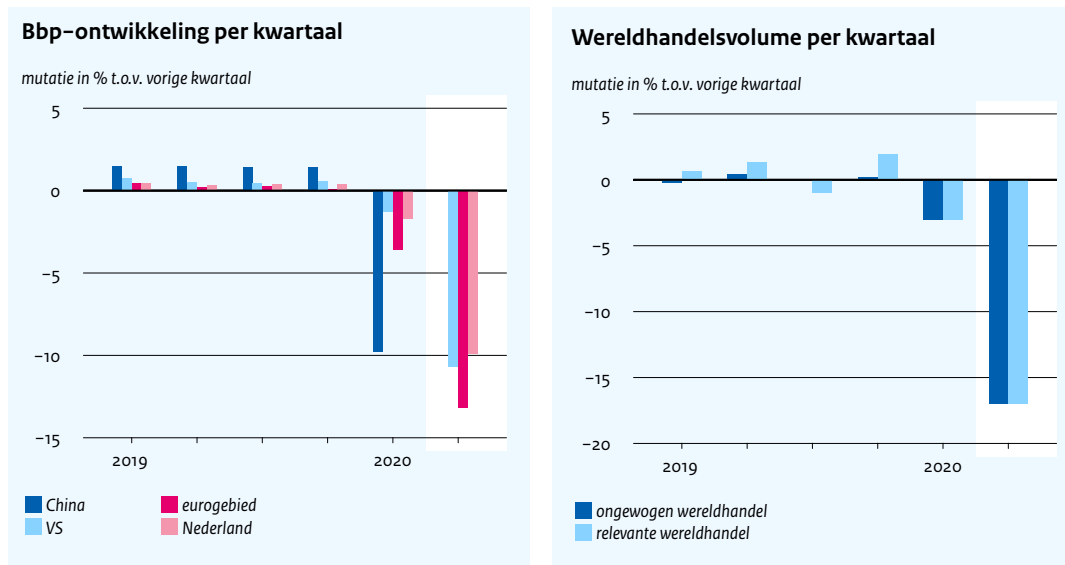
CPB Visuele samenvatting

Contactbeperkende maatregelen om de pandemie tegen te gaan, hebben geleid tot een uitzonderlijke val in economische activiteiten, in Nederland van 10 à 15% tussen eind februari en eind april.

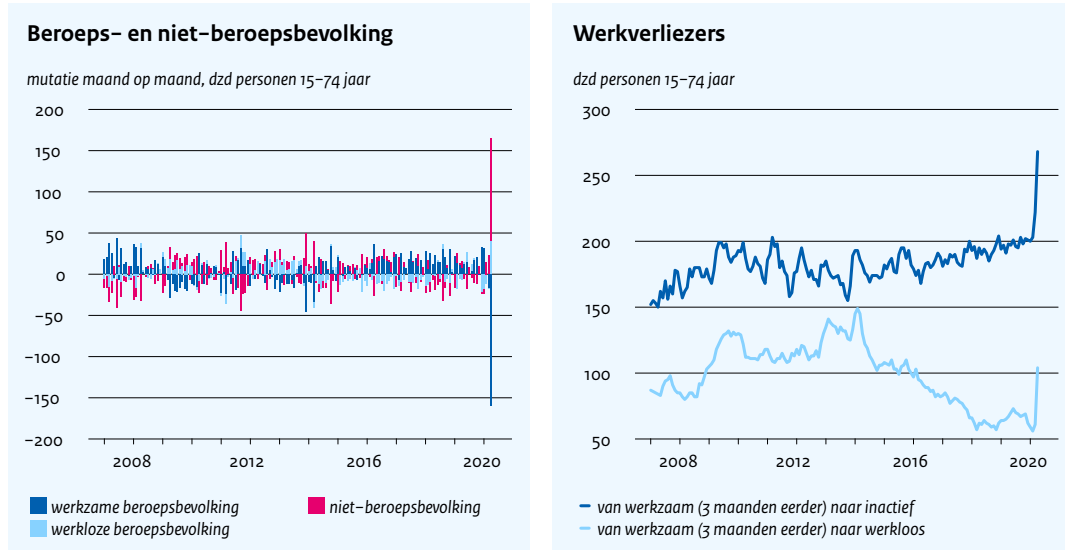
(a) Loonkostensubsidies voor arbeidstijdverkorting hebben de stijging van de werkloosheid in het eurogebied en in Nederland sterk beperkt. Bron: CBS, Eurostat, BLS. ([databestand, link](#))

Ongekende bbp-dalingen, wereldhandel in duikvlucht.

Bron: CBS, CPB, Eurostat, Chinees statistisch bureau. ([databestand, link](#))

De pandemie en de contactbeperkingen hebben geleid tot een sterke daling in het aantal gewerkte uren, ook de werkgelegenheid in personen neemt inmiddels aanzienlijk af. Loonkostensubsidie-regelingen NOW en Tozo maakten het mogelijk om de klap vooral op te vangen in het aantal gewerkte uren per werkende en het effect op het aantal werkzame personen te beperken.

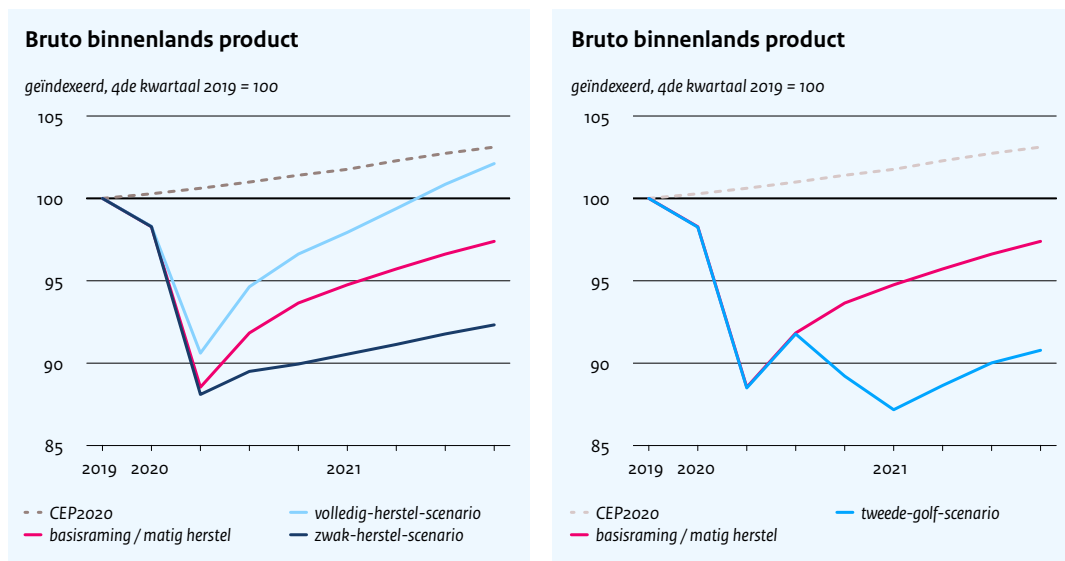

Bron: CBS ([databestand.link](#))

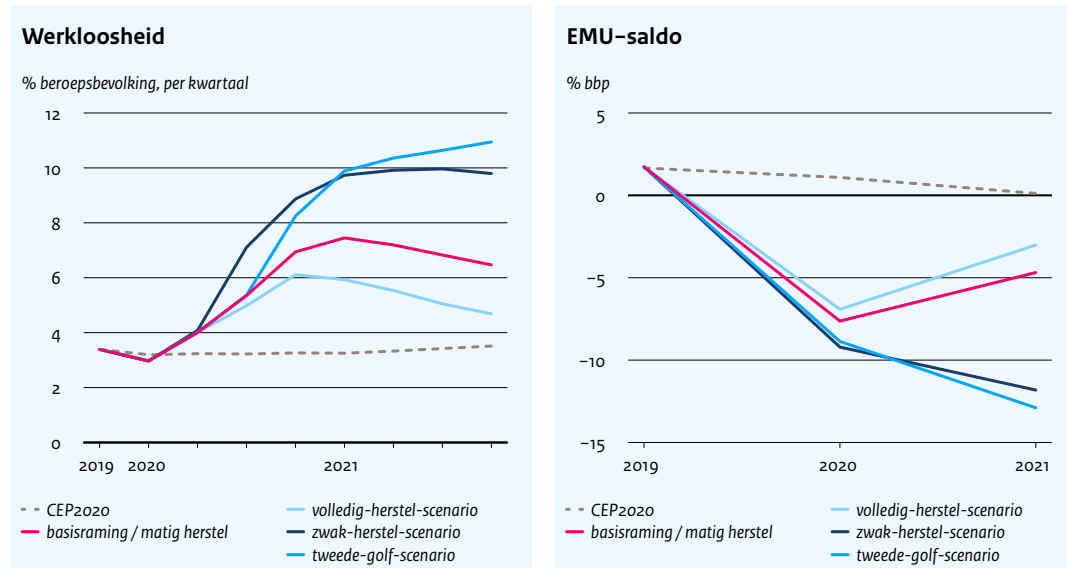
Door de wereldwijde corona-uitbraak is de onzekerheid over de economische ontwikkeling zeer groot. Onzeker zijn hoe sterk de economische activiteiten in het eerste halfjaar zijn afgenomen en of en hoe snel de economie daarna gaat herstellen. Daarom heeft het CPB naast de basisraming drie scenario's uitgewerkt die de onzekerheid ten aanzien van zowel het economisch herstel als de ontwikkeling van de pandemie verkennen.

De scenario's verkennen een bandbreedte, maar zijn geen onder- of bovengrenzen van mogelijke uitkomsten.

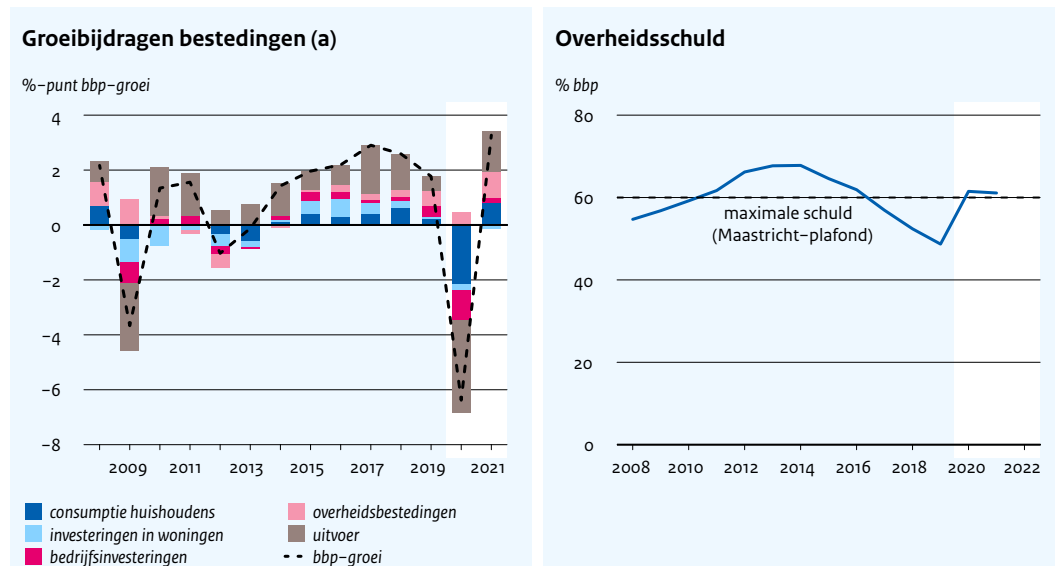
Bron: CPB ([databestand.link](#))

Werkloosheid en overheidsbegroting in de basisraming en de scenario's.

Bron: CPB ([databestand, link](#))

Ondanks het herstel in de tweede helft van het jaar daalt het Nederlands bbp in de basisraming dit jaar met 6%, een ongekende afname. Ter vergelijking: in 2009 nam het bbp af met 3,7% en in 1931 met 3,6%. Ook voor de afzonderlijke bestedingscategorieën is de afname jaar-op-jaar uitzonderlijk: 7% voor consumptie huishoudens, 14% voor de bedrijfsinvesteringen en 10% voor de uitvoer. De overheidsschuld loopt scherp op.

Bron: CBS en CPB ([databestand, link](#))

Kerngegevens basisraming voor Nederland, 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>mutaties per jaar in %</i>						
Internationale economie						
Relevant wereldhandelsvolume goederen en diensten	3,7	5,5	3,4	3,1	-10,6	6,5
Concurrentenprijs (a)	-2,6	1,3	-0,6	2,0	0,6	0,6
Olieprijs (dollars per vat)	43,8	54,3	70,9	64,3	37,5	39,7
Eurokoers (dollar per euro)	1,11	1,13	1,18	1,12	1,09	1,09
Lange rente Nederland (niveau in %)	0,3	0,5	0,6	-0,1	-0,3	-0,2
Volume bbp en bestedingen						
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei)	2,2	2,9	2,6	1,8	-6,4	3,3
Consumptie huishoudens	1,1	2,1	2,3	1,4	-7,3	4,0
Consumptie overheid	1,3	0,9	1,6	1,8	1,5	3,6
Investerings (inclusief voorraden)	-6,7	4,2	2,2	4,7	-10,3	3,2
Uitvoer van goederen en diensten	1,7	6,5	3,7	2,4	-10,1	5,5
Invoer van goederen en diensten	-2,0	6,2	3,3	3,1	-9,8	6,4
Prijzen, lonen en koopkracht						
Prijs bruto binnenlands product	0,5	1,3	2,2	3,0	2,5	1,0
Uitvoerprijs goederen en diensten, exclusief energie	-1,3	1,3	1,0	0,8	0,5	1,0
Prijs goederenimport	-4,5	3,6	2,7	-1,2	-4,4	1,1
Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp)	0,1	1,3	1,6	2,7	1,1	1,5
Loonvoet bedrijven (per uur) (d)	0,7	0,9	1,8	3,2	7,7	-2,7
Cao-loon bedrijven (c)	1,5	1,5	2,0	2,4	2,6	1,4
Koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens	2,5	0,2	0,1	1,0	2,3	0,5
Arbeidsmarkt						
Beroepsbevolking	0,4	0,8	1,2	1,6	-0,6	0,3
Werkzame beroepsbevolking	1,3	2,1	2,3	2,0	-2,1	-2,0
Werkloze beroepsbevolking (in duizend personen)	538	438	350	314	445	645
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	6,0	4,9	3,8	3,4	4,8	7,0
Werkgelegenheid (in uren)	2,4	2,0	2,2	2,0	-6,8	3,3
Overig						
Arbeidsinkomensquote (niveau in %)	73,9	73,3	73,1	74,0	74,5	75,6
Arbeidsproductiviteit bedrijven (per uur)	-0,2	0,9	0,6	0,1	0,6	0,1
Individuele spaarquote (in % beschikbaar inkomen) (b)	3,9	3,0	2,8	3,2	11,1	8,4
Saldo lopende rekening (niveau in % bbp)	8,1	10,8	11,2	10,2	8,9	9,6
<i>niveau in % bbp</i>						
Collectieve sector						
EMU-saldo	0,0	1,3	1,5	1,7	-7,6	-4,7
EMU-schuld (ultimo jaar)	61,9	56,9	52,4	48,7	61,5	61,1
Collectieve lasten	38,4	38,6	38,7	39,3	37,6	37,7
Bruto collectieve uitgaven	44,0	42,9	42,5	42,3	49,9	46,9
(a) Goederen en diensten, exclusief grond- en brandstoffen.						
(b) Niveau; beschikbaar gezinsinkomen is inclusief collectieve besparingen.						
(c) Voorheen contractloon bedrijven.						
(d) De loonkostensubsidie NOW en de continuïteitsbijdrage in de zorg hebben een opwaarts effect op de loonvoetmutatie bedrijven in 2020 van 5,7%-punt en een neerwaarts effect van 4,6%-punt in 2021.						